

Politianmeldelse

Vi er:

Rogaland Lokalradioforening, org. Nr.: 918 272 283
Representert ved leder Egil Marthin Solberg, Pers.nr.: 150968 30162

De vi politianmelder (med ledelse og styremedlemmer):

FK Haugesund AS, org. NR.: 994824554, samt
Haugaland Kraft AS, org. NR. 915 636 756 og
Haugaland Kraft Fiber AS, org. Nr.: 915 635 881.

Bakgrunn

Lokalradioene i Rogaland og Sunnhordland, etter hvert 14 radioselskap, gikk i 2011 sammen for å etablere et DAB-anlegg som etter hvert skulle dekke hele Rogaland og Hordaland fylker.

Sosiale medier, strømmetjenester og andre elektronisk innretninger var i ferd med å endre markedsgrunnlaget for media. Både aviser, TV og radio har nå i mange år blitt utfordret på denne måten.

Lokalradioene var derfor avhengig av å skaffe seg et større lyttergrunnlag for å opprettholde næringsgrunnlaget for driften. Det ble gjennomført en verdensomspennende reise- og møtevirksomhet for å diskutere problemstillingen med radiointeresser og teknologiselskaper på verdensbasis.

Konklusjonen var at lokalradioene måtte finne nisjer og skaffe seg et størst mulig lyttergrunnlag. Dette er også viktig i forhold til Stortingets vedtak om mangfold i etermediene. Konklusjonen var også at lokalradioene måtte være med på utviklingen og bli tilgjengelig på alle plattformer.

Dette førte til et prosjekt som fikk navnet TheRadioHub. Dette dreier seg om teknologi for å knytte tradisjonell radiovirksomhet opp mot nye digitale medier og elektroniske innretninger.

Flere internasjonale teknologiselskaper har vært på besøk i Haugesund for å lære mer om prosjektet, og et av dem ville gjøre investeringer for å eksportere teknologien til radiobransjen på verdensbasis.

Det ble diskutert ansettelse i størrelsesorden 300 ansatte i Haugesund.

Finansiering av DAB-prosjektet

Lokalradioene ønsket å komme i gang med etableringen så tidlig som mulig, på bakgrunn av de store økonomiske investeringene DAB-prosjektet ville kreve. Med mange radioer i prosjektet og god tid til finansiering, ble de økonomiske forutsetningen realisert.

Prosjektet hadde en kostnadsramme på 6 millioner kroner over 7 år - avskrivningsperiode (2012-2019). Dette omfatter en kostnad på i gjennomsnitt ca 5.000 per radio i måneden. Dette var realistisk å kunne gjennomføre til tross for begrenset økonomi i radioene.

Størsteparten av lokalradioene er ressursvake og har siden 2008 vært pålagt inntektsbegrensinger på 135.000 kroner i året. Det vil i praksis si at lokalradioene i all hovedsak drives på frivillig basis og at det er svært krevende økonomisk for radioene å være med på overgangen til DAB.

En av årsakene til at et slik DAB-anlegg har store økonomiske kostnader, er at DAB-teknologien er sårbar for støy fra andre DAB-sendere. Dette må løses enten ved å samlokalisere senderne med NRK og de andre riksdekkende radioene, eller ved å satse på et langt større antall små sendere.

Hver enkelt DAB-sender må ha en datalinje. Slike datalinjer utgjør en betydelig driftskostnad. Et større antall installasjoner ville også bli vesentlig mer kostbart både i forhold til innplasseringskostnader, drift og investeringer, samt utgjøre en mer krevende drift og ha større sårbarhet for feil.

Etter rådføring både med telekommunikasjonsmyndighetene NKOM, Norkring/Telenor og erfarne teknikere, startet lokalradiobransjen i området derfor en etablering med samlokalisering på de store etablerte kringkastingsstasjonene sammen med de landsdekkende kanalene.

Prosjektet ble realisert med stor suksess og alle lokalradioene fikk løst sine utfordringer i forbindelse med overgangen til DAB. Prosjektet la også grunnlaget for vekst og bedre rammevilkår i årene fremover.

Økonomisk støtteordning

I august 2014 møtte undertegnede og Stortingsrepresentant Terje Halleland (FrP) den gang kulturminister Thorhild Widvey (H) vedrørende et forslag til økonomisk støtte i forbindelse med overgangen til DAB.

Forslaget gikk ut på å få omgjort halvparten av en eksisterende støtteordning for lokalradio til støtte for DAB-investeringer. Hensikten var å få ned kostnadene for de ressursvake lokalradioene.

Den økonomiske støtteordningen ble innført jf Stortingsmelding 24 (2014-2015). I stortingsmeldingen heter det at støtten skal komme de ressursvake lokalradioene til gode.

Fornyelse av DAB-konsesjoner

DAB-konsesjoner gis bare for noen få år av gangen og fornyes deretter med skiftende forutsetninger.

I 2015 besluttet Samferdselsdepartementet, som har ansvaret for telekommunikasjonsmyndighetene NKOM, at denne etaten skulle finansieres av radioene og andre brukere av frekvenser.

Da DAB-konsesjonene skulle fornyes, besluttet derfor NKOM at konsesjonene skulle tildeles på bakgrunn av en pengeauksjon. De med mest penger skulle få DAB-konsesjonene.

På bakgrunn av at alle lokalradioene samarbeidet på Vestlandet og at DAB-utfordringen allerede var løst, var alle enige om at samarbeidet skulle fortsette som før.

Men så skjedde noe som ingen hadde forventet.

Haugaland Kraft/FK Haugesund

Det store kraftselskapet Haugaland Kraft, som omsetter for 1,6 milliarder kroner i året, hjalp fotballklubben FK Haugesund med å utkonkurrere den ressursvake lokalradiobransjen i pengeauksjonen.

Dermed ble lokalradioene fratatt DAB-konsesjonen og muligheten til å drive DAB-anlegget videre. 6 millioner kroner og 5 år med dugnadsarbeid var i ferd med å gå tapt. Demonteringen av installasjonene alene ville beløpe seg til 2 millioner kroner.

Konsekvensen av tiltaket mot radiobransjen ble også at de internasjonale investorene trakk seg. De mente at det foregikk en så åpenlyst og utstrakt korrupsjon i Haugesund, at de ikke ville gjøre investeringer i dette markedet.

Hvorfor?

Så hvorfor gjorde FK Haugesund og Haugaland kraft dette mot de ressursvake lokalradioene?

Lokalradiobransjen tok straks kontakt både med FK Haugesund og Haugaland Kraft i et forsøk på å få et svar og et møte om saken. Alle våre forespørsler ble blankt avvist. Alle forsøk både direkte og via tredjeperson ble avvist.

Det var således åpenbart at tiltaket ikke var gjort for å bidra med noe konstruktivt.

Etter mye frem og tilbake fikk vi forståelse av at tiltaket var ment å påvirke den lokale konkurransesituasjonen i sponsormarkedet til fordel for FK Haugesund.

Ved å frata lokalradioene muligheten til å nå sitt marked, skulle fotballklubben skaffe seg høyere inntekter.

Fotballklubben eiet på dette tidspunktet også de lokale mediene TV Haugaland, Karmøy Nytt og hnytt, som konkurrerer i det samme markedet som lokalradioene.

Hva gjorde lokalradiobransjen?

Lokalradioene fikk raskt til en avtale med Telenor/Norkring om å ta i bruk deres DAB-konsesjon. DAB-prosjektet kunne derfor videreføres som avtalt mellom lokalradioene.

Investorene ville imidlertid ikke komme tilbake i teknologi-prosjektet. Det var et enormt tap for oss og satte bremsene på for teknologiutvikling for radio i hele landet.

Hva?

Haugaland Kraft skulle angivelig bygge et begrenset DAB-anlegg kun i nærområdet Haugesund med omegn og deler av Sunnhordland. Dette stikk i strid med lokalradioenes strategi.

Lokalradioene utredet fremtidens næringsgrunnlag allerede i 2011 og fant at et slikt anlegg ikke hadde næringsgrunnlag. Det nye foreslåtte anlegget ville således ikke være av interesse for lokalradioene.

Hvilke vurderinger og analyser hadde de gjort i Haugaland Kraft eller FK Haugesund?

Ingen lokalradioer var kontaktet med noen form for forespørsel og både kraftselskapet og fotballklubben var godt kjent med at lokalradioene hadde løst denne oppgaven på egenhånd for flere år siden.

Så hva var hensikten med dette?

Omstendigheter

FK Haugesund er eiet av blant annet det offentlige kraftselskapet Haugaland Kraft AS (9 %). Det private selskapet FK Haugesund AS har de siste årene slitt med dårlig økonomi og har vært gjennom flere nedskjæringer.

For tiden er klubben i fare for å miste klubbisensen på grunn av egenkapitalsituasjonen.

Fra ansatte i markedsavdelingen i klubben, fikk vi opplyst at FK Haugesund AS skulle ha alle inntektene fra DAB-prosjektet, mens Haugaland Kraft skulle ta alle kostnadene. Dette skulle bidra til sårt trengte inntekter til fotballklubben.

Men hvilke inntekter er det klubben da snakker om?

Det viste seg etter hvert at inntektene skulle komme fra den økonomiske støtteordningen for økonomisk ressursvake lokalradioer.

Styreleder i Haugaland Kraft AS, Petter Steen, har bekreftet at Haugaland Kraft har tatt alle kostnadene med DAB-prosjektet og at de ikke har hatt noe inntekter fra støtteordningen.

FK Haugesund AS sendte inn søknader om økonomisk støtte og hevdet at de representerte de ressursvake lokalradioene. I sine søknader går de så langt som å hevde at de har inngått avtaler og navngir radioene. Radioene avviser påstanden.

Denne informasjonen ble gjort tilgjengelig for oss for kort tid siden ved innsyn i offentlige dokumenter ved søknader til Medietilsynet.

Fotballklubben hadde fått med seg én lokalradio på DAB-prosjektet, men ingen radioer som kvalifiserer som ressursvake lokalradioer.

Den aktuelle radioen er eiet av regionsavisa Haugesunds avis og heter Radio 102. Det er nærliggende å tro at avisa så på det som i deres beste interesse å bidra til at konkurrerende lokalradioer gikk konkurs og ville bidra til dette.

Vi forsøkte også å få offentlig innsyn hos Haugaland Kraft/Haugaland Kraft Fiber AS for å få bedre informasjon om kostnadene det offentlige selskapet hadde dekket for den private fotballklubben, men dette holdes hemmelig og innsynet ble avslått.

FK Haugesund AS, med datterselskaper, skaffet seg i alt 1,550 millioner kroner i inntekt fra støtteordningen før fotballklubben «solgte» DAB-konsesjonen til sin eier Haugaland Kraft desember 2017.

Støy

Haugaland Kraft installerte to DAB-sendere i tilknytning til tett bebyggelse i april 2017, i Haugesund sentrum og i Aksdal, Tysvær. Senderne ble installert på en slik måte at de støyet for alle andre DAB-sendere og fra dette tidspunkt har påført lokalradiobransjen store økonomiske tap.

14 lokalradioer har siden denne gang vært hindret i å nå sine marked og kunne utnytte mulighetene med sitt DAB-anlegg. Tapene beløper seg på i størrelsesorden 500.000 per måned.

Hvorfor solgte FK Haugesund konsesjonen til Haugaland Kraft?

EØS-avtalen sier at denne form for støtte ikke kan overstige 200.000 Euro over tre år. Da fotballklubben også hadde fått betydelig økonomisk støtte fra ordningen til programproduksjoner, hadde de i 2017 allerede nådd dette taket.

For å kunne søke om ytterligere midler, måtte fotballklubben derfor overføre konsesjonen til kraftselskapet. På den måten kunne fotballklubben skaffe seg ytterligere 200.000 Euro i støtte på bekostning av de ressursvake lokalradioene.

Høsten 2018 fikk fotballklubben på denne måten utbetalt ytterligere 600.000 kroner. Dette fremgår av dokumentene som Medietilsynet har gitt oss tilgang til.

De ressursvake lokalradioene har også søkt om den samme støtten, men fått avslag på sine søknader. I avslaget viser Medietilsynet til at støtten er et knapphetsgode og at lokalradioene ikke ble prioritert.

Dette henger åpenbart sammen med at fotballklubben og kraftselskapet i sine søknader har villedet medietilsynet til å tro at de representerer de ressursvake lokalradioene.

Straffbare forhold

Forhold I

I Straffeloven (1902) § 271 Grovt bedrageri jf § 270 første ledd nr 2, for grovt i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved bruk av uriktig eller ufullstendig opplysninger,..., og derved voldt tap eller fare for tap for noen. Bedrageriet er grovt fordi det særlig legges vekt på at handlingen har voldt betydelig økonomiske skade.

Grunnlag

FK Haugesund AS gikk i 2015/2016 sammen med Haugaland Kraft AS/Haugaland Kraft Fiber AS for å frata lokalradioene DAB-konsesjonen. Hensikten var å misbruke en statlig støtteordning ment for de ressursvake lokalradioene og for å skaffe uberettiget vinning til fotballklubben.

Konsesjonen gir mulighet for økonomisk støtte jf Stortingsmelding 24 (2014-2015). De neste to årene har FK Haugesund AS med sine datterselskapet villedet Medietilsynet til å betale ut 1.550 millioner kroner på bekostning av de ressursvake lokalradioene.

Fornærmet

Lokalradioene her representert ved Rogaland Lokalradio Forening er fornærmet. Lokalradioene er fratatt muligheten til økonomisk støtte ved at fotballklubben og kraftselskapet har villedet Medietilsynet.

I dette forholdet vil også Medietilsynet være fornærmet. Vi forventer at tilsynet på eget initiativ iverksetter en tilsynssak og sørger for at de økonomiske midlene blir tilbakebetalt.

Forhold II

I Straffeloven (1902) § 352. Grovt skadeverk jf § 351 første og andre ledd, ødelegger, gjør ubrukelig eller forspiller en gjenstand som helt eller delvis tilhører en annen. Den som uberettiget endrer, gjør tilføyelser til, ødelegger, sletter eller skjuler andres data. Skadeverket er grovt da skadeverkets er rettet mot gjenstander til alminnelig nytte, skaden er av et stort omfang og er begått av flere i fellesskap og har et systematisk og organisert preg.

Grunnlag

FK Haugesund AS har sammen med Haugaland Kraft AS og Haugaland Kraft Fiber AS satt opp DAB-sendere som hindrer lokalradioene i å nå sine markeder. Installasjonene er av en slik karakter at de støyer for andre DAB-signaler.

En konsesjonær er selv ansvarlig for å påse at installasjonene ikke påfører skade overfor andre kringkastere.

I veiledningen alle konsesjonærer er forpliktet til å sette seg inn i, fremgår det at sendere med mer enn 50 Watt ikke skal monteres i tilknytning til tett bebyggelse og trafikkert vei. Likevel har Haugaland Kraft og FK Haugesund satt opp sendere i størrelsesorden 2.500 Watt på et slikt sted (Alvanuten i Aksdal/Tysvær).

Det er klaget på dette uten at Haugaland kraft har sørget for at skadeverket opphører.

Støyen gjør at de fleste mottakere i en radius på rundt én kilometer, ikke vil være i stand til å motta andre DAB-signaler. Det er i tillegg til kommunesenter og bebyggelse, trafikkert vei med E 134 som rammes av støyen. Dagens trafikk (2013-tall) var på 1.400 ÅDT (årsdøgntrafikk) på strekningen.

Dette er en betydelig skade for lokalradioene som på denne måten blir forhindret fra å nå sine markeder. Når da 14 lokalradioer rammes av støyen, er skadeverket svært alvorlige.

Fornærmet

Lokalradioene her representert ved Rogaland Lokalradio Forening er fornærmet.

Forhold III

EØS-avtalen artikkel 61. Medietilsynet har i forbindelse med utbetaling av støtte gjort det klart at regelverket for bagatellmessig støtte kommer til anvendelse og at utbetalinger bare kan skje med inntil 200 000 Euro over en treårsperiode.

Grunnlag

Haugaland kraft har i samme periode gitt fotballklubben offentlig støtte ved å dekke kostnader på flere millioner kroner med investeringer og drift av DAB-prosjektet. Støtten som kumuleres overstiger dermed loven i vesentlig grad og påvirker det lokale markedet i strid med formålet i loven.

Fornærmet

Lokalradioene her representert ved Rogaland Lokalradio Forening er fornærmet.

Forhold IV

I Straffeloven (1902) § 276b Grov korrupsjon jf § 276a ledd b, forhold som gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag. Handlingen er forøvd av eller overfor en offentlig tjenestemann eller noen annen ved brudd på den særlige tillit som følger med hans stilling, verv eller oppdrag, om den har gitt betydelig økonomisk fordel.

Grunnlag

Haugaland Kraft AS og Haugaland Kraft Fiber AS har gitt det private selskapet FK Haugesund AS, samt tilknyttede selskaper, store økonomiske fordeler ved å benytte offentlige midler til å dekke kostnader med etablering og driften av et DAB-anlegg.

Ledelsen og styret i de offentlige selskapene har således tilbydd FK Haugesund AS en utilbørlig fordel i anledning av stilling og oppdrag. Handlingen er forøvd av en offentlig tjenestemann og styremedlemmer ved brudd på den særlige tillit som følger med deres stilling, verv eller oppdrag, og dette har gitt betydelig økonomisk fordel for fotballklubben, på bekostning av skattebetalerne og radiobransjen.

Det offentlige kraftselskapet har gjort tiltak som direkte påvirker det lokale sponsormarkedet til fordel for FK Haugesund, samt gjort seg skyldig i handlinger som har endret avgjørelsen i et offentlig organ (Medietilsynet).

Tiltakene med etableringen av et nytt forretningsområde (DAB kringkasting) er også gjort av ledelse i Haugaland Kraft AS og Haugaland Kraft Fiber AS til tross for at vedtekter og eierstrategi tydelig forbyr denne formen for virksomhet. Dette beviser at ledelsen i det offentlige kraftselskapet ikke har handlet i virksomheten og eiernes beste interesse og at vilkårene for grov korrupsjon er til stede.

Regjeringen har fokus på korrupsjon

Regjeringen opplyser på sine nettsider at de har stort fokus på korrupsjon og at dette er viktig å bekjempe og i sin redegjørelse på området omhandles også angrep på media, slik som har skjedd i denne saken:

«Media spiller en viktig rolle i all informasjonsbruk og -deling. De er så viktige at en rekke statsbærende partier eier radiokanaler og aviser. Uavhengig media kan stå på utrygg grunn, og er i en rekke land utsatt for trusler, overgrep, sensur og drap.»

Det må kunne anses som skjerpende at korrupsjonen direkte har rammet lokale medier og med dette - lokaldemokratiet.

Om korrupsjon skriver regjeringen videre: «Korrupsjon svekker demokratisk valgte organer. Andre hensyn enn samfunnets beste eller en bedrifts beste får gjennomslag.

Erfaring fra anti korrupsjonsarbeid i Norge, viser at årsakene til korrupsjon ofte er alvorlig svikt i offentlige rutiner, at personer i gode stillinger helst så en annen vei og langt fra gjorde den jobben de burde – selv om de ikke tjente direkte på korrupsjonen.

Manglende åpenhet og innsyn i forvaltningen, og svak eller begrenset kapasitet til kontroll både internt i forvaltningen og eksternt gjennom riksrevisjon, media og sivilt samfunn bidrar til å forverre situasjonen. Korrupsjon har derfor potensielt en svært høy kostnad.»

Former for korrupsjon vi snakker om i denne saken, omhandles som Nepotisme - fordeler til de som står lederen nær. Vi snakker også om tyveri av offentlige midler.

Stort omfang

Vi er også blitt gjort kjent med at det offentlige kraftselskapet tilbyr politikere og næringsdrivende fordeler ved å gi dem VIP-kort, årskort, gratis adgang, tilgang til VIP-områder, fester, reiser, middager eller annet som er med på å skape et utilbørlig sosialt press.

Dette er, som regjeringen beskriver, med på å påvirke de involverte til å se en annen vei og/eller å la være å stille kritiske spørsmål. Dette er etter vår oppfatning avgjørende for at denne korrupsjonen har blitt så omfattende i Haugesund.

Haugaland Kraft har egen tribune på Haugesund stadion (Krafttribunen) som ledelsen i kraftselskapet mener er viktig. «Denne benyttes til smøring», opplyser i kraftselskapet til oss i saken.

DOKUMENTER/BEVIS: <https://radioh.no/hk/>

Politianmeldelse fra,
Rogaland Lokalradio Forening,

Egil Marthin Solberg

Ved Egil Marthin Solberg.

Mob.: +47 911 77777.

Mail: post@rlrf.no